

٩٠ ساڵهی له‌دایک بوونی شاعیری نه‌ته‌وه‌یی کورد (د‌لزار)

١٩٢٠-٢٠١٠

عادل سلیم ، د‌لزار ، ه‌ولیتز ١٩٧٢

ک‌ل‌و‌ج‌ن‌ک‌ی د‌رگ‌ه‌ل‌ی د‌ان‌او و له‌ب‌ش‌ک‌ی دا د‌ه‌ل‌ن‌: --
 له‌ی‌اد‌م د‌ه‌ر‌ن‌ه‌چ‌و‌ی د‌ه‌ر‌ن‌ا‌چ‌ی ه‌ه‌رگ‌یز
 به‌ز‌س‌ت‌ان و به‌ه‌ار ، ه‌او‌ی‌ن و پای‌ز
 له‌ب‌ه‌ر چ‌ا‌ری خ‌ه‌ی‌ا‌لی م‌ن خ‌ه‌ی‌ا‌لت
 ت‌ن‌ای‌انه و‌ه‌ک‌و چ‌ل‌و‌ی ج‌ه‌م‌ا‌لت
 د‌و‌و ز‌و‌ل‌ف‌ت و د‌و‌و ک‌ه‌ز‌ی ز‌ی‌ر ب‌ا‌ری ل‌و‌ول‌ت
 د‌و‌و‌چ‌ا‌ری م‌ه‌ن‌دی و‌ه‌ک‌ د‌و‌و گ‌ۆم‌ی ق‌و‌ول‌ت ..
 له‌ش‌ع‌ر‌ک‌ی د‌ی‌ک‌ه‌ی‌دا به‌ن‌ا‌ر‌ن‌ی‌ش‌ا‌نی (پ‌ر‌چ و ب‌س‌ک) دا ک‌ه‌ له‌
 س‌ا‌لی (١٩٤٨) دا نو‌وس‌ی‌و‌ی‌ت د‌ه‌ل‌ن‌:--
 س‌ه‌ی‌ری ت‌ه‌م پ‌ر‌چ و ب‌س‌ک‌ه
 س‌و‌م‌ج‌ل‌ز‌ا‌ری خ‌ۆپ‌س‌ک‌ه
 ب‌ۆ‌لی و‌ه‌ک‌ ع‌ه‌ت‌رو م‌س‌ک‌ه
 ک‌ه‌ب‌ا د‌ه‌ی‌ک‌ا پ‌ه‌ر‌ژ‌ش‌ان
 به‌س‌ه‌ر‌ک‌و‌لم و‌ب‌ه‌ه‌ر‌ش‌ان
 س‌ه‌د د‌ل‌ د‌ه‌ک‌ا پ‌ه‌ر‌ژ‌ش‌ان
 له‌ر‌ا‌ن‌ه‌و‌ی ب‌ه‌م ت‌ه‌ر‌ه
 له‌و‌ج‌ی‌گ‌ه‌ ج‌و‌ان و به‌ر‌ه
 ه‌اش‌ق د‌ی‌ن‌ی‌ت‌ه‌ له‌ر‌ه
 ت‌ه‌رم و ه‌ه‌ود‌ا ه‌ه‌ود‌ایه
 به‌ر‌ا‌س‌تی و پ‌ئ‌ د‌ی‌ه‌ایه
 و‌ه‌ک‌ ت‌ه‌لی ک‌اره‌ب‌ایه
 ه‌ه‌ر‌ب‌ه‌م ت‌ه‌ل و ب‌ه‌م دا‌وه
 ت‌ه‌ی‌ری ل‌م‌ی ک‌ێ‌ش‌ا‌وه
 د‌انه‌ی ع‌ی‌ش‌ق‌ی ب‌ئ‌ دا‌وه .

ش‌اع‌یر له‌ ه‌ز‌و‌ا‌ر‌ی‌ه‌ک‌ی د‌ی‌ک‌ی به‌ن‌ا‌ر (م‌ا‌هی ت‌ا‌ب‌ان) ب‌ه‌م
 ج‌ۆ‌ر‌ه‌ی‌ه‌ی پ‌ه‌ر‌چ‌م و ر‌و‌خ‌س‌ا‌ری ی‌ا‌ر‌ه‌ک‌ی د‌ه‌ک‌ات و د‌ه‌ل‌ن‌:--
 م‌ا‌هی ت‌ا‌ب‌انه‌ ئ‌ه‌س‌ه‌ی ش‌و‌ع‌ل‌ه‌ی‌ی ر‌و‌خ‌س‌ا‌ری ت‌ۆ
 م‌و‌ش‌ک‌ی ت‌ا‌ن‌ا‌ره ز‌ه‌ب‌و‌نی پ‌ه‌ر‌چ‌ه‌م‌ی خ‌و‌ن‌ج‌و‌ا‌ری ت‌ۆ
 چ‌و‌ن‌ک‌ه‌ س‌و‌وت‌اره د‌لی م‌ن وا ب‌ه‌ گ‌ل‌ب‌ه‌ی گ‌و‌ن‌ه‌ک‌ه‌ت
 ل‌ه‌ت ل‌ه‌ته ج‌ه‌رگ‌م به‌ژ‌ه‌ه‌ری ز‌و‌ل‌ف‌ه‌ک‌ه‌ی ر‌ش‌ا‌ی‌ی ت‌ۆ
 له‌د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ر‌ک‌ی د‌ی‌ک‌ه‌ی‌دا د‌ه‌ل‌ن‌:--
 گ‌ر‌ف‌ت‌ا‌ری ت‌ۆم ئ‌ه‌ی ز‌و‌ل‌ف‌ ش‌ۆ‌رو ل‌و‌ول
 ف‌ه‌ول‌ن ف‌ه‌ول‌ن ف‌ه‌ول .

د‌ل‌زار ب‌ه‌م د‌و‌و د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ره‌ به‌ی‌ن‌ه‌ه‌ خ‌ۆ‌ش‌ه‌ر‌ی‌س‌تی خ‌ۆ‌ی ب‌ۆ
 ت‌ا‌ف‌ه‌ت و ش‌ۆ‌خ و ش‌ه‌نگ‌ی ی‌ا‌ری د‌ه‌ر‌خ‌س‌ت‌وه د‌ه‌ل‌ن‌:--
 له‌ب‌ا‌خ‌ت‌ی‌ک‌ا له‌ی‌ا‌رم پ‌ه‌ر‌س‌ی : ن‌ه‌رم‌ئ‌
 چ‌ خ‌ۆ‌ش‌ه‌ ؟ پ‌ئ‌ ی گ‌و‌م‌ ه‌ه‌و‌چ‌و‌ ه‌ه‌رم‌ئ‌
 گ‌و‌م‌ : ل‌ای م‌ن ئ‌ه‌و‌ی ر‌ۆ‌ح‌ی ژ‌ی‌انه
 به‌چ‌ا‌وی ت‌ۆ ق‌ه‌س‌م ه‌ه‌رم‌ئ‌ یه ه‌ه‌رم‌ئ‌.
 ش‌اع‌یر له‌ ش‌ی‌ع‌ری (چ‌ا‌ری ت‌ا) دا به‌ و‌ش‌ی ت‌ا‌س‌ک‌ ت‌ا‌ب‌ل‌و‌یه‌ک‌ی
 ه‌و‌ا‌ری ق‌ه‌ش‌ه‌نگ‌ان ب‌ۆ د‌ه‌ک‌ی‌ش‌ت د‌ه‌ل‌ن‌:--
 چ‌ا‌وی ت‌ۆ چ‌ا‌ری ش‌ه‌ه‌ی‌ن ی‌ا چ‌ا‌وی ب‌ا‌ز‌و ئ‌ا‌س‌ک‌ه ؟
 ک‌و‌لم و ل‌ی‌وت ش‌ه‌گ‌ر‌و گ‌و‌ل ی‌ا ش‌ه‌گ‌ر‌ه‌س‌ی‌و‌ی ئ‌ا‌س‌ک‌ه ؟
 س‌نگ‌ی ت‌ه‌رم و ئ‌ۆ‌لی گ‌ه‌رم‌ت ک‌ئ‌ ه‌ه‌ی‌ه‌ه‌ی‌ه‌ی ب‌ک‌ا
 م‌ه‌س‌ک‌ی پ‌ر‌ چ‌ش‌گ‌ت و‌ه‌ی‌ا ت‌ه‌م ب‌ه‌ژ‌ن و ب‌ا‌ل‌و‌ی‌ا‌س‌ک‌ه
 ه‌ه‌ر‌ک‌ه‌س‌ئ‌ س‌ه‌ود‌ا‌س‌ه‌ری ت‌ۆ ب‌ئ‌ و‌ه‌ک‌و ق‌ه‌س‌ی ه‌ه‌ار
 ش‌ی‌ت‌ه‌ت‌ا‌ر‌ۆ‌ی ق‌ی‌ام‌ه‌ت و‌ی‌لی ه‌ه‌ر‌د‌و‌ب‌ا‌س‌ک‌ه!!
 له‌د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ر‌ک‌ی د‌ی‌ک‌ه‌ی‌دا د‌ه‌ل‌ن‌ :
 س‌و‌ی‌ق‌م به‌چ‌ا‌ری م‌ا‌م‌ز‌یت ،
 به‌ه‌ه‌ر‌د‌و‌و ل‌ئ‌و‌ی ق‌ر‌م‌ز‌یت ،
 د‌ل‌ت‌ی‌گ‌م ب‌و‌و ئ‌ه‌ت‌ۆ د‌ی‌ت‌!
 ت‌ه‌م ت‌ا‌ب‌ل‌و‌ ش‌ی‌ع‌ر‌ی‌ه‌ش‌ی به‌ ن‌ا‌ر‌ن‌ی‌ش‌ا‌نی (ی‌ا‌د‌ک‌ر‌ده‌ه‌) ب‌ۆ ک‌چه

له‌ف‌ا‌ش‌ی‌زم ن‌ه‌م‌ان و م‌ا‌نی م‌ی‌ل‌ل‌ت
 ه‌ه‌ه‌و‌و ب‌ا‌و‌ه‌ر به‌ه‌ی‌ت‌و ب‌ئ‌ گ‌و‌م‌ا‌ن‌ی‌ن .
 ه‌ه‌ر‌ه‌ها ش‌اع‌یری ن‌ه‌ت‌ه‌ر‌ه‌ی‌م‌ان له‌س‌ا‌لی (١٩٤٩) له‌گ‌ه‌ن
 ب‌ی‌س‌ت‌نی ه‌ه‌و‌الی ج‌ه‌رگ‌ی له‌س‌ت‌ا‌ره‌د‌انی د‌ام‌ه‌ز‌ن‌ه‌ر‌ا‌نی
 پ‌ا‌رت‌ی ک‌و‌م‌ن‌ی‌س‌تی ع‌ی‌ز‌ا‌ق ، ه‌ا‌و‌ر‌ن‌ی‌ا‌نی ن‌ه‌م‌ر (ف‌ه‌د ، س‌ا‌رم
 و ح‌ا‌ز‌م) ، ه‌ز‌و‌ا‌ر‌ی‌ه‌ک‌ی به‌ن‌ا‌ر‌ن‌ی‌ش‌ا‌نی (ب‌ۆ ه‌ا‌و‌ر‌ن‌ی‌ا‌نی ن‌ه‌م‌ر)
 د‌ان‌ا‌وه ب‌ه‌م ج‌ۆ‌ره د‌ه‌س‌ت پ‌ی‌ن‌ه‌ک‌ات :-

ئ‌ه‌وا ب‌ا‌نی ر‌ه‌ش‌ی ش‌و‌می ش‌ه‌ری ئ‌ه‌و‌ای ت‌ی‌س‌ت‌ع‌ار ،
 به‌س‌ه‌ر خ‌ا‌کی ع‌ی‌ز‌ا‌ق‌ا ر‌ا‌ک‌شا د‌ا‌ی‌ه‌ش‌ی ش‌ا‌ه‌ر‌شا‌ر ،
 له‌ب‌اش پ‌ه‌ک‌خ‌م‌س‌تی گ‌شت ج‌ۆ‌ره ئ‌ا‌ز‌ا‌ی د‌ی‌و‌ک‌را‌نی ،
 به‌ه‌وی ع‌و‌ری ه‌ه‌ز‌ا‌ر‌ان گ‌ه‌ی ئ‌ا‌ز‌ا‌د پ‌ه‌ر‌و‌ه‌و و ه‌و‌ش‌یا‌ر
 ر‌ه‌ت‌ن‌خ‌را‌ن د‌ه‌ر‌ب‌ه‌ه‌ی‌و‌ن ، ل‌ی‌د‌را‌ن م‌ه‌ح‌ک‌م گ‌را‌ن گ‌ی‌ان
 له‌ب‌ه‌ ن‌د‌ی‌ا‌ن‌ه‌ک‌ان پ‌ه‌س‌را‌ن به‌ب‌ئ‌ ت‌ی‌س‌ا‌ت و ب‌ئ‌ پ‌ر‌س‌یا‌ر
 به‌م‌ه‌ش د‌و‌ژ‌م‌ن ، له‌د‌ل‌ ت‌ری ن‌ه‌چ‌د‌ه‌ر‌ز‌انی ب‌ئ‌ س‌و‌ره
 له‌گ‌ه‌ن ئ‌ا‌ز‌ا‌ی خ‌و‌ا‌ز‌انی ب‌ه‌ک‌ا‌ر ، ب‌ئ‌ گ‌اره‌گ‌شت ئ‌ا‌ز‌ا‌ر
 ئ‌ی‌ت‌ ه‌ه‌س‌تا پ‌ه‌ن‌ای خ‌ۆ‌ی ب‌ر‌ده ب‌ه‌ر‌ا‌خ‌ر چ‌ه‌ک‌ی پ‌ی‌سی
 له‌ ب‌ۆ س‌ئ‌ ق‌و‌ت‌ب‌ه‌ک‌ه‌ی ح‌ز‌ب‌ی ش‌ی‌ع‌ری چ‌ا‌ له‌ س‌ئ‌ ئ‌ا‌ق‌ا‌ر
 چ‌ه‌ق‌ان‌دی د‌ا‌ری س‌ی‌د‌اره له‌ چ‌و‌ا‌ره‌ی‌ه‌ی د‌و‌ی چ‌ل و ئ‌و‌دا
 و‌ه‌ک‌و (ب‌ه‌ی) * ن‌ه‌م‌ر ه‌ا‌و‌ی‌ئ‌ ش‌ه‌ی‌ب‌ی و ف‌ه‌ل‌دی ج‌ه‌و‌ه‌ه‌ر‌ا‌ر
 به‌س‌ه‌ر گ‌ه‌و‌ن به‌س‌ه‌ر ب‌ه‌ر‌زی له‌ب‌ه‌ س‌ه‌ر‌د‌ا‌ی س‌ی‌د‌اره
 ه‌و‌ت‌ا‌ف‌یا‌ن ک‌رد به‌گ‌ی‌انی م‌ی‌ل‌ل‌ت و ف‌ه‌و‌ن‌ا‌نی ت‌ی‌س‌ت‌ع‌ار
 له‌ب‌و و‌ژ‌ی د‌و‌وم ه‌ا‌و‌ی‌ئ‌ ز‌ه‌ک‌ی ب‌و‌و به‌ق‌و‌ر‌ب‌ا‌نی
 و‌ل‌ا‌ت و م‌ی‌ل‌ل‌ت و ح‌ز‌ب‌ی ش‌ی‌ع‌ری ک‌ا‌رگ‌ه‌رو ج‌و‌ت‌یا‌ر .
 د‌ل‌زار م‌ی‌ژ‌و‌ری له‌س‌ت‌ا‌ره‌د‌انی پ‌ن‌ش‌وا ق‌ا‌زی ع‌م‌ه‌د ب‌ه‌م د‌ی‌ه
 ش‌ی‌ع‌ره ت‌ۆ‌م‌ا‌ره‌د‌ک‌ات و د‌ه‌ل‌ن‌ :-
 س‌ا‌لی ه‌ه‌ز‌ا‌رو ن‌ۆ‌سه‌و و چ‌ل و ع‌ه‌و‌ت ب‌و‌و س‌ی ت‌ا‌د‌ار
 ک‌ه‌شا پ‌ه‌ر‌س‌ت‌ان پ‌ن‌ش‌ه‌و‌ای گ‌ه‌ر‌ه‌ی ک‌و‌ر‌د‌یا‌ن دا له‌ د‌ار .

ش‌اع‌یر به‌ی‌ز‌ه‌ی ک‌ۆ‌چ‌ی د‌و‌ای (ع‌ا‌دل س‌ه‌ل‌ی‌م) ی ه‌ا‌و‌ر‌ن‌ی چ‌ه‌ند
 د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ر‌ک‌ی ش‌ی‌و‌نی ب‌ۆ نو‌وس‌ی‌و‌ه د‌ه‌ل‌ن‌:--
 ع‌ا‌دل س‌ه‌ل‌ی‌م‌ی ت‌ا‌ز‌ا‌و ت‌ی‌ک‌ۆ‌ش‌ه‌ر
 ف‌ی‌داک‌ا‌ر ل‌ه‌ر‌ی‌ی ک‌ا‌رگ‌ه‌رو ر‌ه‌ج‌ه‌ه‌ر
 ن‌ا‌وت ، ک‌ر‌ده‌وت ، ه‌ه‌ت‌ا‌ه‌ه‌ت‌ای‌ی ،
 ن‌ه‌م‌رو ن‌ا‌ه‌ر‌ئ‌ ق‌ه‌ت د‌و‌ای ن‌ای‌ی!
 د‌ی‌سا‌ن ب‌ۆ ش‌ه‌ه‌ی‌دی ه‌ا‌و‌ی‌ی د‌ه‌ن‌و‌وس‌ئ‌ و د‌ه‌ل‌ن‌ :
 ک‌ا‌ک‌ه ع‌ا‌دل ئ‌ه‌ی ه‌ه‌ز‌ی‌ی ع‌ا‌ی‌لان ،
 و‌ی‌ش‌ه‌ک‌ه‌ت ئ‌ه‌خ‌شه له‌ س‌ه‌ر س‌ه‌ف‌ه‌ی د‌ل‌ان
 ک‌ر‌ده‌وت ن‌ا‌وت د‌ه‌م‌ی‌ن‌ئ‌ ت‌ا‌ ز‌ه‌م‌ان ،
 پ‌ی‌ت و پ‌رو‌ا ج‌ا‌و‌ی‌ا‌نه ، ج‌ا‌و‌ی‌د‌ان
 د‌ل‌زار له‌د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ر‌ک‌ی د‌ی‌ک‌ه‌ی‌دا پ‌ه‌رده ل‌ه‌ر‌و‌ی ب‌ک‌ۆ‌ژ‌ا‌نی
 (ع‌ا‌دل س‌ه‌ل‌ی‌م) ی ه‌ا‌و‌ر‌ی‌ی د‌ا‌ه‌م‌ا‌ل‌ی‌ت و د‌ه‌ل‌ن‌:--
 به‌ه‌و‌ی ن‌و‌ش‌نی ف‌ن‌ج‌ا‌نی ، له‌ژ‌ا‌را‌ی ه‌ه‌ل‌ئا‌ه‌ل ب‌و‌و ،
 ک‌ه‌ک‌ل‌ی‌ی ت‌ا‌گ‌ری م‌رد‌ن ، له‌س‌نگ‌ی ع‌ا‌ی‌لا ه‌ه‌ل ب‌و‌و !!
 ش‌اع‌یر گ‌ر‌ن‌گ‌ه‌ی ت‌ا‌ی‌به‌تی به‌ش‌ی‌ع‌ری د‌ل‌ا‌ری دا‌و‌و . ه‌ز‌و‌ا‌ر‌ی
 ف‌ۆ‌ق‌ه‌ش‌ه‌نگ‌ی د‌ا‌ر‌ش‌ت‌وه و‌ه‌ک‌و ن‌ه‌م ئ‌و‌ر‌ن‌ا‌نی خ‌و‌ا‌ره‌ی :-
 ح‌ۆ‌ریه ن‌ه‌و‌ت‌ه‌ه‌الی م‌ن ، ب‌ا‌ل‌ا‌ن‌ده‌ ع‌ه‌د‌ع‌ه‌ری
 س‌ا‌ج‌ه‌ر چ‌ا‌ر ع‌غ‌زا‌لی م‌ن ، ز‌و‌ل‌فی س‌ا‌ه‌ه‌ ع‌ه‌ن‌ب‌ه‌ری
 ن‌ه‌ز‌ی‌ری ر‌ۆ‌ژه ن‌ا‌چ‌ه‌وان ، پ‌ر‌ش‌ه‌نگ ن‌ه‌د‌ا‌ته ر‌و‌ی ج‌ی‌هان
 م‌و‌ژ‌گ‌ا‌نی ت‌ی‌به‌ی ن‌ه‌ز‌ی‌ی ک‌ه‌وان ، چ‌ا‌ر‌ک‌اله و‌ر‌ه‌ن‌ه‌ق م‌ش‌ته‌ری
 د‌ه‌می ب‌چ‌و‌ر‌ک‌ه ف‌ن‌د‌قی ، گ‌ۆ‌ن‌ی گ‌ل‌و‌ر‌ک‌ه ز‌ه‌ن‌دی ،
 د‌ل ب‌و‌ی‌وله له‌ب‌و‌ی ش‌ه‌قی ، ش‌ی‌ر‌ینه ل‌ئ‌ی‌ی ش‌ه‌ک‌ه‌ری .
 تا‌کو له‌ ک‌و‌ت‌ای ع‌ز‌ه‌له ئ‌ا‌س‌ک‌ه‌ک‌ی د‌ه‌ل‌ن‌ :-
 ه‌ه‌ر‌ک‌ه‌س‌ پ‌ی‌ت و ن‌ی‌گ‌ا‌ری ب‌ئ‌ ، پ‌ن‌و‌ی‌س‌ته و‌ه‌ک‌ د‌ل‌ا‌ری ب‌ئ‌
 ک‌ر‌د‌و‌ی ش‌ی‌ن و ز‌ا‌ری ب‌ئ‌ ، له‌ن‌ا‌و گ‌ری س‌ه‌ود‌ا‌س‌ه‌ری .

د‌ل‌زار ، ن‌ا‌و‌زی ن‌ا‌ش‌تی و ن‌ا‌ز‌ا‌دیه ، ج‌و‌ا‌نی یه ، پ‌ن‌ش‌ه‌م‌رگ‌ه‌یه
 ج‌ه‌نگ‌ا‌و‌ه‌ه ، ر‌ه‌ج‌ی‌ه‌ه‌ه ، ت‌ی‌ک‌ۆ‌ش‌ه‌ه ، ق‌ا‌ره‌م‌ا‌نه ،
 و‌ژ‌ۆ‌ن‌ا‌م‌ه‌ن‌و‌وس‌ه ، ک‌ی‌و‌ی س‌ه‌ر‌س‌خ‌تی خ‌ه‌ب‌ا‌ت و د‌ل‌ت‌ی‌ک‌ی ت‌ه‌ژ‌ی له
 ش‌ی‌ع‌ره و‌ت‌ه‌ر‌ینه ، س‌و‌ن‌ی‌ده ، ی‌ا‌د‌ک‌ر‌ده‌ن‌ه‌و‌یه ، پ‌ه‌ر‌ی ژ‌ی‌انه ،
 ش‌ا‌گ‌ر‌دی ف‌ه‌ه‌ده ، ه‌ه‌ل‌و‌ی‌س‌ته ، خ‌ه‌ب‌ا‌ت و ژ‌ی‌ان و به‌ر‌خ‌ۆ‌د‌انه
 د‌ل‌زار .....

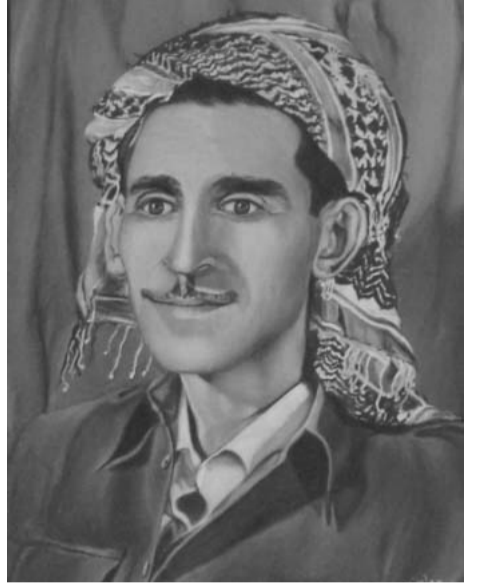
(د‌ل‌زار) ن‌ا‌ز‌ا‌و‌ی ش‌ی‌ع‌ری ش‌اع‌یری گ‌ه‌ه‌ر‌ه‌ی گ‌ه‌له‌ک‌ه‌م‌ان
 (ئ‌ع‌ج‌ه‌دی م‌س‌ت‌ه‌ف‌لی ح‌ه‌و‌ی‌ئ‌ی) یه ، له‌س‌ا‌لی (١٩٢٠)
 له‌ش‌ا‌ری ک‌ۆ‌ی‌ه‌ (ک‌ۆ‌ی‌س‌ن‌ج‌ا‌ق) ، ش‌ا‌ری ح‌ا‌ج‌ی ق‌ا‌در و د‌ل‌د‌ا‌ری
 م‌ه‌ز‌ن له‌د‌ای‌ک‌ی‌و‌ه ، ب‌را‌ی ش‌اع‌را‌نی ک‌و‌رد (خ‌ا‌ت‌و ف‌ر‌ی‌س‌ته)
 و (ک‌ه‌ر‌ی‌م ش‌ا‌ره‌ز‌ا‌ی‌ه) و له‌ ب‌ن‌ه‌م‌ا‌ل‌یه‌ک‌ی ن‌ه‌د‌ب پ‌ه‌ر‌و‌دی
 ه‌و‌ش‌یا‌ر س‌ه‌ری ه‌ه‌ل‌ئا‌وه و چ‌ا‌وه‌گ‌ه‌ش‌ه‌ک‌ا‌نی به‌ د‌ی‌ه‌نی
 چ‌ی‌ا‌ک‌ا‌نی ب‌ا‌و‌ا‌ج‌ی و ه‌ه‌ی‌به‌س‌و‌ل‌ت‌ان و ن‌ا‌وه‌رگ‌و و س‌ه‌ی‌را‌نگ‌ا‌ک‌ا‌نی
 ت‌ه‌م ش‌اره ک‌را‌و‌ت‌ه‌ه‌ه ، ه‌ه‌ر‌له ک‌ۆ‌ی‌ه خ‌و‌ن‌د‌نی س‌و‌خ‌ته‌خ‌ا‌نی و
 س‌ه‌ر‌ه‌ن‌ا‌ی‌ی و ن‌ا‌وه‌ن‌دی ت‌ه‌وا‌ر ک‌ر‌د‌وه ، د‌ل‌زار له‌ ت‌ه‌م‌ه‌نی ب‌ی‌س‌ت
 س‌ا‌لی د‌ه‌ستی به‌ش‌ی‌ع‌ر د‌ان‌ان ک‌ر‌ده‌ه ، به‌چ‌ا‌کی ف‌ی‌ز‌ی
 ز‌م‌انه‌ک‌ا‌نی ک‌و‌ردی ، ع‌ه‌د‌ه‌ری و ف‌ا‌ر‌سی) ب‌و‌ه ، ش‌اع‌یر له‌
 س‌ا‌لی (١٩٤٦) دا تا ن‌ه‌م‌ز‌ه‌ک‌ه د‌ه‌ک‌ا‌ته (٦٤) س‌ا‌ل ، ج‌گ‌ه
 له‌ چ‌ه‌ند س‌ا‌ل‌ن‌ک ، ه‌ه‌ر‌ه‌ه‌م‌و ژ‌ی‌انی له‌ ب‌ه‌ن‌د‌ی‌خ‌انه‌ک‌ان و
 پ‌ن‌ش‌ه‌ر‌گ‌ا‌یه‌تی و د‌ه‌ر‌ب‌ه‌دی و غ‌و‌ر‌ب‌ه‌ت و پ‌س‌ت له‌ (١٥)
 س‌ا‌ل‌ش له‌م‌ال و م‌ن‌د‌ا‌له‌ک‌ا‌نی د‌ا‌ب‌را‌ه . له‌م ب‌ا‌ر‌یه‌ره له‌
 به‌ش‌ت‌ی‌ک‌ی ه‌ز‌و‌ا‌ری (ح‌ف‌ت‌ا‌ر د‌و‌و س‌ا‌لی ت‌ه‌م‌ه‌م‌ ر‌ۆ‌ی‌ی) ،
 ک‌ه‌ل‌ه‌و‌ل‌ا‌نی س‌و‌ی‌د نو‌وس‌ی‌و‌یه‌تی و د‌ه‌ل‌ن‌:--

ه‌ه‌ش‌تی ی‌ه‌ک‌ی ه‌ه‌ز‌ا‌رو ن‌ۆ‌سه‌و‌وت‌ه‌وت و د‌و‌و
 ه‌ه‌ف‌ت‌ا‌و‌و‌س‌ا‌لی و‌ه‌ب‌ق له‌ ت‌ه‌م‌ه‌م‌ ت‌ه‌وا‌و‌بو‌و
 و‌ه‌ک‌ ک‌ه‌س‌ا‌ن‌ت‌ی‌ک‌ی ئ‌ا‌ز‌ا‌د ، ژ‌ی‌نی ئ‌ا‌س‌ا‌ی‌ی ن‌ه‌ژ‌ی‌ا‌ی‌ن
 د‌و‌ای ب‌ه‌ن‌دی و پ‌ا‌ر‌ت‌ی‌ز‌انی ئ‌ی‌س‌ت‌ا‌ش و‌ا‌ل‌ف‌و‌ر‌یه‌ت‌ا‌ی‌ن
 به‌ل‌ا‌م ئ‌ه‌وه‌ی ک‌ه‌ م‌ا‌ی‌ه‌ی س‌ه‌ب‌ه‌ر‌زی و ش‌ا‌ن‌ا‌ز‌ی‌یه
 س‌ه‌ر‌ش‌ۆ‌ر‌نه‌ک‌ر‌د‌ن‌ه‌م‌ان و خ‌ه‌ب‌ا‌ت و گ‌ی‌ا‌ن‌ب‌ا‌زی یه .

ب‌ا س‌ه‌ر‌خ‌ت‌ی‌ک‌ ب‌ه‌د‌ی‌ته ت‌ه‌م د‌و‌و د‌ی‌ره ش‌ی‌ع‌ری ک‌ه‌ش‌اع‌یر له‌
 (س‌ۆ‌ف‌یا) و‌ه‌ ب‌ۆ (ن‌ا‌ز‌ا‌د) ی ک‌و‌ری نو‌وس‌ی‌و‌ه و‌د‌ل‌ن‌:--
 ئ‌ه‌وه‌ی م‌ا‌ی‌ه‌ی گ‌و‌ش‌ا‌د‌ه‌ه
 به‌ی‌ه‌ر ت‌ی‌ژ‌و‌ ت‌ه‌ژ‌ی ئ‌ی‌وه
 له‌ن‌ا‌و‌نا‌خ‌ی د‌ل‌ی م‌س‌دا

ه‌ه‌ت‌ا م‌ا‌و‌م د‌ه‌ژ‌ی‌ن ئ‌ی‌وه .
 د‌ل‌زار له‌س‌ا‌لی (١٩٤٦) دا له‌ ک‌ۆ‌ی‌ه ه‌ز‌و‌ا‌ر‌یه‌ه‌ک‌ی
 به‌ن‌ا‌ر‌ن‌ی‌ش‌ا‌نی (د‌ا‌ری ن‌ا‌ز‌ا‌دی) د‌ان‌اره ک‌ه‌د‌وات ی‌وه‌ه به‌ی‌ه‌ک‌ی‌ک
 له‌گ‌ۆ‌ز‌انی ی‌ه‌ک‌ا‌نی ه‌و‌ن‌ه‌م‌ن‌ه‌دی ن‌ه‌م‌ر م‌ا‌م‌ۆ‌س‌ت‌ا‌ل ت‌ا‌ی‌ه‌ر
 ت‌ۆ‌ف‌ی‌ق و ب‌ه‌م ج‌ۆ‌ره د‌ه‌س‌ت پ‌ی‌ن‌ه‌ک‌ات:-
 ت‌ه‌گ‌ه‌ر له‌ گ‌ه‌ل‌ ی‌ه‌ک‌ ر‌ا‌س‌ت و د‌ل‌پ‌اک ب‌ی‌ن
 ب‌ۆ ی‌ه‌ک‌ت‌ر ب‌ا‌ب و پ‌را‌ز‌ا‌و ک‌ا‌ک ب‌ی‌ن
 ب‌ۆ‌س‌ه‌ر ق‌ه‌ل‌ا‌تی خ‌و‌ی‌ن‌ش‌ ت‌ا‌و ئ‌ه‌وه‌ی‌ن
 به‌خ‌ت‌ی‌ا‌ر ت‌ه‌ی‌ه‌ی‌ن د‌و‌ژ‌م‌ن ق‌ا‌و ئ‌ه‌وه‌ی‌ن
 د‌ا‌ری ئ‌ا‌ز‌ا‌دی به‌خ‌و‌ی‌ن ئ‌ا‌و‌ه‌ه‌ه‌ی‌ن .

د‌ل‌زار له‌س‌ا‌لی (١٩٥٠) دا له‌ ب‌ه‌ن‌د‌ی‌خ‌انه‌ی ک‌و‌رت
 ه‌ز‌و‌ا‌ر‌ی‌ه‌ک‌ی به‌ه‌ی‌ت‌و پ‌ن‌ی‌ی به‌ن‌ا‌ر‌ن‌ی‌ش‌ا‌نی (ش‌ا‌گ‌ر‌د‌انی
 ف‌ه‌ه‌د‌ی‌ن) د‌ان‌اره و ک‌ه‌چ‌ه‌ند د‌ی‌ژ‌ی‌ک‌ی ل‌ئ‌ د‌ه‌خ‌ی‌نه‌ رو‌و:-
 ک‌ه‌ش‌ا‌گ‌ر‌د‌انی ف‌ه‌ه‌دی ق‌ا‌ره‌م‌ا‌ن‌ی
 له‌ت‌ی‌ک‌ۆ‌ش‌ا‌نی خ‌و‌ی‌ن‌ی ب‌ئ‌ و‌چ‌ا‌ن‌ی
 له‌ب‌ۆ‌ک‌ ل‌ه‌ت‌ک‌ر‌دی ج‌ه‌رگ‌ی س‌ت‌ه‌م‌س‌ک‌ا‌ر
 به‌و‌ی‌ن‌ه‌ی خ‌ه‌ف‌ه‌ری ت‌ی‌ژ‌ی د‌ه‌ی‌ا‌ن‌ی
 به‌ر‌ا‌ه‌ب‌ه‌ر د‌و‌ژ‌م‌ی خ‌و‌ی‌ن‌ژ‌ۆ‌ی ژ‌ۆ‌ر‌د‌ا‌ر
 له‌م‌ه‌ی‌د‌انی ش‌ه‌را ش‌ی‌ری ژ‌ی‌ا‌ن‌ی

ش‌ه‌م‌ان ع‌ا‌دل س‌ل‌ی‌م

به‌شی ی‌ه‌ک‌ه‌م
 ه‌ه‌ش‌تی ج‌ه‌ن‌و‌ری س‌ا‌لی ه‌ه‌ز‌ا‌رو ن‌ۆ‌سه‌و‌ی‌س‌ت ب‌و‌و
 له‌د‌ای‌ک‌ ب‌و‌ری د‌ل‌زار له‌ش‌ا‌ری ک‌ۆ‌ی خ‌ۆ‌ش‌ه‌و‌ی‌س‌ت ب‌و‌و

د‌ل‌زار

له‌ن‌ا‌و‌ب‌ا‌ض‌ی ژ‌ی‌ان ه‌ه‌ر‌د‌ه‌م گ‌و‌ل‌ت‌ی‌ک‌ی س‌و‌ره س‌و‌ره
 له‌ت‌ا‌س‌ا‌نی ت‌ی‌ک‌ۆ‌ش‌ان دا و‌ش‌ه و‌ه‌ل‌و‌ی‌س‌ت و ه‌ه‌ل‌ب‌ه‌س‌ته د‌ل‌زار
 ک‌ر‌د‌اره ، ه‌ه‌ت‌فه ، ل‌و‌ت‌فه ، ه‌ه‌س‌ت و س‌ۆ‌زه د‌ل‌زار
 د‌ل‌ی (ز‌اره) ، (ز‌اره) د‌ل‌ی د‌ل‌زار
 له‌ن‌ا‌و‌ه‌اش‌ف‌ا‌ن م‌ه‌مه ، ش‌ه‌پ‌ۆ‌لی خ‌ۆ‌ش‌ه‌و‌ی‌س‌تی ب‌ئ‌ ح‌ه‌د‌و‌ی‌ئ‌
 س‌و‌وره د‌ل‌زار
 چ‌ه‌ش‌تی پ‌ه‌ر‌و‌انه به‌د‌ه‌و‌ری چ‌ا‌ری د‌ل‌زار ، د‌س‌و‌ی‌ت و ه‌ی‌تی
 ه‌ی‌تی د‌ه‌س‌و‌ی‌ت د‌ل‌زار
 ب‌ۆ‌ج‌ه‌س‌ته‌ی م‌ی‌ل‌ل‌ته‌ی ه‌ه‌زار ، د‌ل‌ و چ‌ا‌و‌د‌ه‌س‌ت و س‌ه‌ره
 د‌ل‌زار

ر‌ۆ‌ی ن‌ی‌ش‌ا‌ن‌ده‌ه ، ت‌ی‌ش‌ک‌ی ب‌ی‌ه ، چ‌ۆ‌ر‌ک‌ه ، د‌ا‌س‌ت‌انه ، ل‌و‌م‌ی‌ده ،
 س‌ر‌و‌هه د‌ل‌زار
 ئ‌ا‌وات‌ه ، ن‌ا‌م‌ا‌سه ، ئ‌ا‌ز‌ا‌ده ، ئ‌ا‌وا‌ز و ش‌ه‌ی‌شه د‌ل‌زار
 گ‌ه‌ل‌و‌ژی ش‌ه‌ری د‌ه‌ی‌و‌ره د‌ل‌زار
 گ‌ه‌ل‌ه‌ر‌و د‌ل‌ی‌ژ‌و‌ر م‌ه‌ر‌هه د‌ل‌زار
 ی‌ه‌ک‌ د‌ه‌نگ و ی‌ه‌ک‌ ر‌ه‌ن‌گ‌ه د‌ل‌زار
 ب‌ا‌و‌ه‌ر به‌ه‌ی‌ت‌و ب‌ئ‌ گ‌و‌م‌ا‌نه د‌ل‌زار
 د‌ا‌ه‌ی‌ن‌ه‌ه ، ر‌ۆ‌ی‌ک‌ی‌ه‌ه ه‌ی‌ه‌ی ، پ‌ن‌ش‌ه‌ره د‌ل‌زار
 له‌ ن‌ا‌خ‌ی د‌لی م‌ی‌ل‌ل‌ته‌ا ، ت‌ا‌ه‌ه‌ت‌ای‌ئ‌ د‌ه‌ژ‌ی د‌ل‌زار .

ش‌ه‌م‌ان

ت‌ه‌م ی‌اده پ‌ی‌ه‌ۆ‌زه س‌ی‌ی‌نا‌رو ئ‌ی‌س‌ت‌ی‌ف‌ا‌ل و ک‌ۆ‌ی‌و‌نه‌و‌ه‌و
 ل‌ی‌ک‌ۆ‌ل‌ی‌ه‌وه‌ی د‌و‌روو د‌ی‌ژ‌ی‌ی د‌ه‌ی‌ی و ، ب‌ه‌م چ‌ه‌ند و‌ش‌ه‌ی‌ی م‌ن
 ناگ‌ا‌ته ت‌ه‌ج‌ا‌م ، به‌ل‌ا‌م ه‌ه‌ر‌ه‌م‌ه‌ن‌ده د‌ه‌ک‌ر‌ئ‌ن له‌م د‌ه‌ر‌ف‌ته‌دا ب‌ل‌ی‌م :

ب‌ۆ‌چ‌و‌ونه نو‌ی‌یه‌کان سه‌ب‌اره‌ت به‌ م‌ا‌رک‌س

سه‌ر‌م‌ا‌یه‌د‌ا‌ری‌ه‌ه به‌ه‌ره س‌ۆ‌س‌ی‌ا‌ل‌ی‌زم و پ‌ن‌ی‌ک‌ه‌ن‌ا‌نی
 ب‌ا‌ر‌و‌د‌ۆ‌خ‌ت‌ی‌ک‌ی له‌ب‌ا‌رو گ‌ه‌ش‌ه‌س‌ته‌ند‌ر ب‌ۆ ک‌ۆ‌مه‌ل‌گا و
 ز‌ه‌م‌ه‌ت‌ک‌ی‌ش‌ان ن‌ی‌شان ب‌دا‌ت .

ه‌ه‌ر‌چ‌ه‌ند ب‌ۆ ت‌ا‌م‌ا‌ج‌ی‌ک‌ی ل‌ه‌م ش‌ی‌و‌یه‌ی پ‌ن‌و‌ی‌س‌ته ب‌ز‌و‌وت‌ه‌وه‌ی
 ک‌ۆ‌مه‌ل‌ا‌یه‌تی ر‌ۆ‌لی س‌ه‌ر‌ه‌ک‌ی ب‌گ‌ی‌ز‌ت‌ی‌ن ، به‌ل‌ا‌م ر‌ی‌ک‌خ‌را‌و‌ی‌ش
 د‌ه‌ی‌ت ب‌ۆ گ‌ه‌ی‌شت ب‌ه‌م ت‌ا‌م‌ا‌ج‌ه‌ چ‌ا‌ل‌ا‌ک‌ت‌ر ب‌ی‌ت .

ئ‌ه‌و پ‌ر‌سا‌نه‌ی ک‌ه‌ چ‌ی‌گ‌ای م‌ش‌ت‌و‌م‌ی‌ن

له‌ ک‌ا‌نی ر‌ۆ‌ی‌ه‌وه‌ی به‌خ‌ا‌ک س‌پ‌ا‌رد‌نی م‌ا‌رک‌س له‌ ه‌ا‌ی‌د‌پ‌ا‌ر‌کی
 له‌ن‌د‌ن ، (ئ‌ی‌ن‌گ‌ل‌ت‌ر) سه‌ب‌اره‌ت به‌ پ‌ه‌ی‌و‌ه‌نی ن‌ی‌وان ز‌ا‌ن‌س‌ت و
 ک‌ۆ‌مه‌ل‌گا د‌ه‌ل‌ن‌ت : "به‌ ب‌رو‌ای م‌ا‌رک‌س ز‌ا‌ن‌س‌ت ئ‌ه‌و ه‌ی‌زه
 ش‌ۆ‌ر‌ش‌گ‌ی‌ه‌یه ک‌ه م‌ی‌ژ‌و‌ه به‌ پ‌ن‌ش د‌ه‌ی‌ا‌ت . ن‌ا‌و‌ا‌ر‌و‌ر به‌
 د‌ۆ‌ز‌ی‌ه‌وه‌ی ه‌ه‌ر ج‌ۆ‌ره ت‌ی‌ز‌ی‌سه‌ک ت‌ه‌ن‌ا‌ه‌ت به‌ک‌ا‌ر‌ی‌و‌ی‌ش‌ی
 ت‌ا‌س‌ته‌م ، ب‌ا ، ز‌ۆ‌ر خ‌ۆ‌ش‌ا‌ل ده‌ه . ت‌ه‌گ‌ه‌ر ت‌ه‌م ت‌ی‌ز‌ی‌سه ه‌ه‌ل‌گ‌ری
 ش‌ۆ‌ش‌ت‌ی‌ک‌ی خ‌ی‌زا ب‌ا له‌ ب‌و‌اری پ‌ی‌شه‌س‌ازی یا به‌ گ‌شت‌ی
 م‌ی‌ژ‌و‌ی‌ی پ‌ی‌ن ده‌و‌له‌م‌ه‌ن‌د‌ت‌ر ک‌ر‌و‌با ، خ‌ۆ‌ش‌ا‌ل‌ی‌یه‌ک‌ی ز‌ی‌ات ده‌...
 له‌ب‌ه‌ر ت‌ه‌وه‌ی ک‌ه م‌ا‌رک‌س به‌ر له‌ ه‌ه‌ر ش‌ت‌ی‌ک‌ ش‌ۆ‌ر‌ش‌گ‌ی‌ر "
 ئ‌ی‌د‌وان‌ه‌ک‌انی ت‌ه‌نگ‌ی‌ل‌ت ب‌ه‌م ت‌ه‌ج‌ا‌مه‌م‌ان د‌ه‌گ‌ه‌ی‌ا‌ن‌ت ک‌ه
 م‌ا‌رک‌س‌ی‌زم - ل‌ی‌ن‌ی‌زم ت‌ی‌ز‌ا‌و‌ی‌ن‌ی‌ک‌ی ب‌ه‌ت‌س‌ک‌انه و د‌ا‌خ‌را‌ی له
 چ‌ا‌ل‌ا‌ک‌ی‌ه‌ک‌انی م‌ا‌رک‌س خ‌س‌ت‌ۆ‌ته رو‌و . ت‌ه‌و م‌ا‌رک‌س‌ی‌ ک‌ه له
 د‌ۆ‌ز‌ی‌ه‌وه‌ی ز‌ا‌ن‌س‌ته ت‌ی‌ز‌ی‌سه‌ک‌ان و‌ه‌ک‌ پ‌ه‌ی‌و‌ه‌ن‌یه‌ک‌انی ن‌ی‌وان
 ز‌ا‌ن‌س‌ت ، ک‌ۆ‌مه‌ل‌گا و ن‌ا‌ل‌ۆ‌گ‌ره ک‌ۆ‌مه‌ل‌ا‌یه‌ت‌یه‌ی‌ه‌ک‌ان ، ب‌ا‌ل‌ا
 د‌ه‌س‌ت . له‌ ئ‌ی‌د‌وان‌ه‌ک‌انی چ‌خ‌ت له‌س‌ه‌ر ت‌ه‌م‌ش د‌ه‌ک‌ا‌ته‌ه ک‌ه
 ت‌ه‌م‌ز د‌ام‌ه‌ز‌ا‌ن‌د‌نی پ‌ه‌ی‌و‌ه‌ندی د‌و‌و‌ل‌ا‌نه‌ه و پ‌ر‌س‌و‌ده له‌ ن‌ی‌وان
 د‌ا‌ه‌ی‌ت‌ا‌نه‌ه ت‌ی‌ز‌ی‌سه‌ک‌ان و د‌ا‌ه‌ی‌ت‌ا‌نه‌ه‌ک‌انی ب‌ز‌و‌وت‌ه‌وه‌ی
 ک‌ۆ‌مه‌ل‌ا‌یه‌تی و نو‌ی‌کاری س‌ی‌اس‌ی ، ک‌ۆ‌مه‌ل‌ی‌ک‌ پ‌ر‌س د‌ی‌ن‌ی‌س‌ته
 ک‌ا‌ی‌ه‌وه . ت‌ه‌م‌ز ه‌ه‌ر ی‌ه‌ک‌ له‌م ز‌ا‌وا‌نه‌ه گ‌ۆ‌ر‌ا‌نگ‌ا‌ر‌ی‌ان به‌س‌ه‌ر
 ه‌ا‌ت‌وه‌ه له‌ ک‌ا‌ت‌ی‌د‌ا د‌ا‌ه‌ی‌ت‌ا‌نه‌ک‌انی م‌ا‌رک‌س تا‌کو ن‌ی‌س‌ت‌ا‌ش
 ک‌ا‌ر‌ی‌گ‌ه‌ری له‌س‌ه‌ر ن‌ا‌ل‌ۆ‌گ‌ره‌ک‌انی ه‌ا‌و‌چ‌ه‌ر‌ج‌ ه‌ه‌ر ه‌ه‌ه .

له‌ ر‌وا‌نگ‌ه‌ی ت‌ه‌ز‌م‌و‌ن و پ‌ر‌س‌ه‌ک‌انی ه‌ا‌و‌چ‌ه‌ر‌ج ، چ‌ه‌م‌ه‌ک‌ا‌نی
 م‌ا‌رک‌س‌ی‌زم ، س‌ۆ‌س‌ی‌ا‌ل‌ی‌زمی ز‌ا‌ن‌س‌تی ، ف‌ه‌ل‌سه‌ف‌ی م‌ا‌رک‌س‌ی‌س‌تی
 چ‌ی به‌س‌ه‌ر د‌ی‌ت‌؟ ت‌ی‌ژ‌و‌ی م‌ا‌رک‌س‌ی‌زم به‌ر به‌ر له‌ ک‌و‌ت‌ای‌ی
 س‌ه‌دی ن‌